

ΤΗΝ

Ξαναπάθαιμε και να μας συμπαθάτε. Ο Γ. Περιπλοκάδης, λέει, που μας έστειλε τα δυο ξυπνότατα επιγραμμάτια για τον κ. Μυστικοζώνη (το ένα μάλιστα το δημοσίεψαν και οι «Αθήναι») και τα δυο πολύ όμορφα τραγούδια του Σεβνταλῆ (κοίταξε «Νουμά» 186, σελ. 7), ο κ. Γ. Περιπλοκάδης, λοιπόν που λέτε, είναι ο ίδιος «ο πρώην αξιωματικός και νυν φιλόσοφος» κ. Μυστικοζώνης ή Κουρούπης, και τα ποιήματα αυτά μας τᾶστειλε, λέει, για να ποδείξει πως δεν καταλαβαίνουμε τί μας γίνεται, αφού το κάθε ποίημα του Σεβνταλῆ κρύβει κι από μια άκροστιχίδα (ή μια, λέει, εἴταν δευτεροστιχίδα;) και ἡ ἄλλη κλιμακωτοστιχίδα;) κι ἀράξαμε! ἔναντίο μας. Φοβερό κι αυτό. Κι ο κ. Μυστικοζώνης το τελαλάει σε δυο στήλες του «Ἐμπρός» τῆς Κυριακῆς (φυλλ. 3359, σελ. 5) που σὰς τίς συσταίνουμε νὰ τὶς διαβάσετε για νὰ δῆτε πόσο κομικοί καταπνύν οἱ φιλόσοφοι στὸν καιρὸ μας καὶ στὴν πατρίδα μας.

Ἐμεῖς τὸ δηλώνουμε ἔδω μὴ καὶ καλὴ πὼς τὰ δυο ἐπιγράμματα τοῦ Γ. Περιπλοκάδου—Κουρούπη—Μυστικοζώνης—Πολυβλακόπουλου κτλ, ἀπόστρατου ἀξιωματικοῦ, δαφνοστεφανωμένου ποιητῆ, φιλόσοφου κτλ. εἶναι ἐξυπνότατα, καὶ τὰ δυο τραγούδια τοῦ Σεβνταλῆ πολὺ ὁμορφα, καὶ πὼς ἂ μᾶς στείλει κι ἄλλα τέτια θὰν τὰ δημοσιεύουμε μ' εὐχαρίστηση, ἀδιαφορώντας ἂ στέλνουνται ἀπὸ τὴν ἀφεντιά του κι ἂν ἔχουνε μέσα ἀκροστιχίδες, δευτεροστιχίδες, κλιμακωτοστιχίδες καὶ Δημοητρακόπουλοστιχίδες ἀκόμα. Λίγο μᾶς νοιάζει για ὅλ' αὐτὰ· τὸ μόνο πὺ μᾶς κάνει νὰ καμαρώνουμε εἶναι πὼς τὰ καταφέραμε νὰ κάνουμε μὴ φορὰ καὶ τὸ Δημοητρακόπουλο νὰ γράφει ἐξυπνα ποιήματα. «Ἐχει καιρὸν ὁ νέος», ποῦλεγε κι ὁ μακαρίτης ὁ Παράσχος, νὰ γράφει καὶ καλύτερα.

ΚΑΒΑΛΛΑΡΗΣ

Ευπνὼ κι ἄλοϊ καὶ τρισαλοὶ, δὲν τὴ θωρῶ σιμά μου.

Ὅρμῳ ἀπάνω στάτι μου νὰ βρῶ τὴ σαστικιά μου.

Παίρνω τοὺς κάμπους, τὰ βουνά, τὰ πέλαγα, τίς

Ὅ δρόμος εἶν' ἀπέραντος κι ἀτέλειωτος οἱ ὄρες.

Ἀν τὴν ἀγνάντεψαν ῥωτῶ τοὺς λόγγους, τὰ ποτά-

μῖα, πῶς στὴ σπηλιά τῆς καὶ ῥωτῶ καὶ τὴ γριά τὴ λά-

ῤωτῶ τὰ οὐράνια τὰ ψηλά καὶ τῆς νυχτιᾶς τὰ στέρι, τὴ λυπημένη τὴν ἱππὶ, τὴν πρόσχαρη τὴ φερν.

Καὶ μ' ἓνα στόμα ὅλα μοῦ λέν ἄλλον πὼς ἀγαπάει, Καὶ μὴ νυχτιὰ πὼς μᾶθησε, πὼς ἐφυγε καὶ πᾶει..

Καὶ τρέχω, τρέχω ἀκούραστος καθάλα πᾶ στὸ μαῦρο Τὴ σαστικιά τὴν ἀπιστὴ νὰ βρῶ, τὸν κλέφτη νὰ βρῶ!

ΛΕΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΠΡΩΤΟΜΑΘΗΤΗ

ΑΘΡΩΠΙΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ*

Ὅμως καθε σάρκα σὰν τὸ δικέφαλο μπορεῖ νὰ κοντίνει μὲ διὸ τρόπους. Ἡ μπορεῖ νὰ ζουλιχτεῖ καὶ τότες ὁ ὄγκος τῆς νὰ μικρύνει ὅπως τοῦ σφουγγαριοῦ, ἢ μπορεῖ ν' ἀλλάξει μορφή κι' ὄχι ὄγκο, χοντραίνοντας καθὼς κονταίνει, ἀπαράλλαχτα ὅπως ζουλώντας τίς διὸ ἄκρες μαλακοῦ κεριῦ τὸ κάνει πὺ κοντὸ καὶ χοντρό. Μ' ἀφτὸνε, μὲ τὸ δέφτερο δηλαδὴ τὸν τρόπο, μικραίνει τὸ ποντίκι· χοντραίνει κονταίνοντας, καὶ πὲς χοντραίνει τόσο ὅσο καὶ κονταίνει. Κι' ἀφτὸς εἶναι ὁ λόγος πὺ, σὰν ἀγγίξεις βραχιόνι τὴν ὥρα πὺ λυγρῶ, νιώθεις κάτι πὺ ἀνεβαίνει. Νιώθεις τὸ δικέφαλο πὺ χοντραίνει καθὼς κονταίνει για νὰ λυγίσει τὸ βραχιόνι.

Τὸ κοντεμα δὲν κρατεῖ αἰώνια. Ἀργὰ ἢ γλήγορα τὸ ποντίκι ξαναμακραίνει λιγναίνοντας, κι' ἔτσι ξαναγυρίζει στὴν πρώτη του τὴ μορφή. Ὁ φυσικὸς τρόπος τοῦ ποντικιοῦ, ὁ τρόπος τῆς ἀνεργίας, εἶναι ὅτ' ἀρῖσκειται ξαπλωμένο. Τὸ μᾶζεμα εἶναι προσπάθεια πὺ μοναχὰ πρόσκαιρα βαστά. Τὸ μᾶζεμα λυγρὸ τὸ βραχιόνι, κι' ὅτ' ὁ ποντίκι μένει μαζεμένο, μένει καὶ τὸ βραχιόνι διπλωμένο· μὴ καθὼς μακραίνει τὸ ποντίκι, ξαπλώνεται πάλι τὸ βραχιόνι μὲ τὸ βᾶρος τοῦ χεριοῦ καὶ τῆς πῆχης, ἂ δὲ βρεθεῖ τίποτα ἀμυδρὸ νὰν τὸ σταματήσει.

Ὁ μαζεμὸς τοῦ ποντικιοῦ γίνεται μοναχὰ στὴν κοιλιά του, τὴν κανωμένη ἀπὸ ποντικένες κλωστές. Οἱ τένοντες δὲν κονταίνουν καθόλου· μάλιστα καὶ μακραίνουν ἂ θῆς λιγάκι, μὴ μοναχὰ πολὺ λίγο, ὅταν τὸ ποντίκι τοὺς τραβᾷ. Δουλιὰ τοὺς εἶναι νὰ πᾶν ὡς στὸ κόκκαλο τὸν τραβηγμὸ τοῦ ποντικιοῦ. Δὲν εἶναι ἀπαραίτητο, παρὰ μοναχὰ βολικοί. Ὅ μᾶς εἴταν ἄβολο νὰν τὰ καταφέρουμε δίχως τοὺς, ὄχι ὅμως κι' ἀδύνατο. Πὲς πὼς οἱ φαγνὲς κλωστές τοῦ δικέφαλου πηγαινάν ἀπὸ τὴν κουτάλα ὡς στὴν

*) Κοίταξε φύλλα 183, 184, 185 186 καὶ 187.

πῆχη· θὰ λυγῶσε τὸ βραχιόνι ὅπως καὶ πρὶν, μὴ φαντάσου τὸ ποντίκι νὰ φουσκώνει μέσα στὸν ἄγκωνα ἢ στὴν κορφή τοῦ ὤμου· καὶ στὰ διὸ τὰ μέρη θὰ μᾶς καταπνύσει σημαντικὸς μπελᾶς. Ἐχοντας ὅμως τὸ φαγνὸ, δηλαδὴ τὸ ἀληθινὰ μαζέψιμο ποντικί, μέσα στὸ βραχιόνι, καὶ μοναχὰ πηγαινόντας τοὺς φιλοὺς τένοντες ὡς στὴν πῆχη καὶ στὸν ὦμο, κάνεις τὴ δουλιὰ σου πολὺ πὺ ἐφκολα καὶ βολικά.

Ἐτσι λοιπὸν ὡς ἔδω μαθαμε πὼς λυγίζει τὸ βραχιόνι.

17. Καὶ τώρα ἔρχεται τὸ ῥᾶτσημα· τί ἀναγκάζει τὸ ποντίκι νὰ κονταίνει ἢ μαζέψει; Θέλησες πὺ σάλεψες τὸ βραχιόνι σου, καὶ τὸ σάλεψες, καθὼς εἶδαμε, κάνοντας τὸ δικέφαλο νὰ μαζέψει. Ὅμως πὼς μὴ τὴ θέλησή σου μαζέψει ὁ δικέφαλος;

Ἀ μποροῦσες νὰ ζητάσεις τὸ βραχιόνι σου ὅπως ζητάσεις τοῦ κουνελιοῦ τὸ πόδι, θᾶβρισκες πὼς ὡς μέσα στὸ δικέφαλο πηγαινόντε μὴ ἢ καὶ περισσότερες ἀπὸ τίς μαλακὲς ἐκείνες ἄσπρες κλωνές, πὺ μᾶθαμε πρὶν καὶ πὺ ξέρουμε πὼς εἶναι Νέβρα.

Ἀρτὰ τὰ νέβρα φαίνονται· σὰ νὰ τραβῶν ὡς μέσα στὸ δικέφαλο κι' ἐκεῖ νὰ χάνονται. Περιστὸ ν' ἀκολουθήσουμε τὸ δρόμο τοὺς πρὸς ἐκείνη τὴ γραμμὴ· μὴ παίρνοντας τὰ καταπὸδι ἀντίθετα, δηλαδὴ ἀνηφορικά τοῦ βραχιονιοῦ, θὰ βροῦμε πὼς σὲ λίγο τριγύρνει ἄλλα παρόμοια νέβρα, καὶ πὼς οἱ διὸ σειρές, σὰν ἀνταμωθόντε, κάνουν πὺ παχιές καὶ χοντρές χορδές. Ἀφτὲς πάλι σμύγουν ἄλλες, κι' ἔτσι προχωρώντας θὰ φτάσουμε ἀρκετὰ χοντρούλους ἂσπρους νεβροκαρμούς, ὅπως τοὺς λένε, πὺ περνώντας ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ σφοντύλια, ἐκεῖ κάπου κοντὰ στὸ λαμπρὸ, μπαίνουνε στὸ σφοντυλικὸ ἀθλάκι, ὅπου κι' ἀνακατέβονται μὲ τὴ μαζὰ ἐκείνη τῆς νεβρίας οὐσίας πὺ τὴν εἴπαμε ραχόσκονο.

Καὶ τί; τὰχα ἐπιρρεάζουν ἀρτὰ τὰ νέβρα τὸ λυγίσμα τοῦ βραχιονιοῦ; Καὶ βέβαια, ἔτσι. Πὲς πὼς μπορεῖς ἐφκολα νὰ κόψεις τ' ἀπαλὰ τὰ νέβρα πὺ πᾶνε στὸ δικέφαλο· τί θὰ γίνει; Ὅ βρεῖς πὼς χάνεις καθὲ δύναμη νὰ λυγίσεις τὸ βραχιόνι σου ὅσο κι' ἂ θέλῃσεις, φουσκῶμα δὲ θὰ γίνει μέσα του. Ὁ δικέφαλος θὰ μένει ὁλότελα ἄργος, καὶ δὲ θὰ κοντίνει, δὲ θὰ μαζέψει ἀκούοντας τὴ θέλησή σου. Καὶ τοῦτο τί θὰ πῇ; Ἀποδείχνει πὼς, σὰ θέλεις νὰ λυγίσεις τὸ βραχιόνι σου, κάτι τι τρέχοντας τὰ νέβρα πηγαινέ ὡς στὸ δικέφαλο, καὶ πὼς τὸ κατεῖ ἀφτὸν ἀναγκάζει νὰ μαζέψει. Νὰ λοιπὸν, τὸ νέβρο εἶναι γιοφύρι ἀπὸ τὴ θέληση ὡς στὸ ποντίκι· κι' ἂν τὸ γιοφύρι σπᾶσει, ἢ θέληση δὲ μπορεῖ νὰ διαθεῖ πέρα ὡς στὸ ποντίκι. Ἀν πουθενὰ μεταξὺ οἱ ποντίκι καὶ ραχόσκονο κόψεις τὸ νέβρο πὺ πᾶει, ἢ πὺ κλάδι του πᾶνε, στὸ ποντίκι, καταστρέφεις τὴν θέληση τῆς συγκοινωνίας μὲ τὸ ποντίκι.

Τὸ ραχόσκονο, καθὼς εἶδαμε, εἶναι μὴζα νεβρίας οὐσίας ξακολουθητικὴ τοῦ υιαλοῦ, ἀπ' ὅπου στέλνουνται γύρω ὅλα πὲς τὰ νέβρα τοῦ κορμιοῦ. Τὰ νέβρα πὺ οἱ κλάδοι τῆς πᾶνε στὸ δικέφαλο

- Τί λές; παίζουμε;
- Μπορεῖ! σοῦχε στείλει ραβασάκια;
- Ὅτ' τίποτε δὲ μοῦστειλε!
- Τότε πὼς θὰ τὸ πάρεις, ψυριάρη;
- Δὲν ξέρω. Ὅ ἰδεῖς μοναχὰ, πὺ θὰ τὸ πάρω.

Βρὲ εἰς, βρὲ; τίτιο κερτὶς θὰ σοῦ δώσουν ἐσένα; νὰ χαθεῖς.

Μὲ τὸ κουπὶ τῖναξε τὴ θάλασσα ἀπάνω του. Ἐκεῖνος τινάζεται μουρμουρίζοντα. Ὑστερα δὲ μίλησαν ὁ Καμένος ἀπόφυγε νὰ κοιτάξει τὸ Σύρμος στὰ μάτια. Μὰ τὸ βράδυ ὅταν ἔπρωγαν,

— Νὰ τὸ παλληκαρι, ἤθελε νὰ μᾶς δείρει κιόλα. Βρὲ παιδί μου Κωνσταντῆ, δὲ χρειάζονται τίτιες παλληκαριές, δὲν τὸ παίρνεις τὸ Λενιώ μὲ τέτια, θέλει ἄλλες παλληκαριές· νὰ καὶ ραβασάκια μοῦστειλε καὶ τῆς ἔστειλε....

— Ἀ! τώρα πλεῖα δὲν τὸ γλυτώνεις τὸ ζῦλο. Κυνηγήθηκαν ψηλά κατὰ τὸ βουνό, ὕστερα στὴν ἄμμο, ὅσπου ἔπσαν καὶ οἱ δυὸ στὴ θάλασσα κι ἀπὲ ξαπλώθηκαν πάνω στὰ κλαδιά νὰ στεγνώσουν.

— Νὰ! ἀναψαν τὰ πυροφάνια, τοὺς εἶπε ὁ καπετάνιος. Σηκωθῆτε.

— Καημένε Κώστα, ἐμεῖς μαλόνουμε ἔδω κι ἄλλος τὰ φκιάνει στὸ χωριό.

— Ποιὸς τὰ φκιάνει; δὲ μοῦ λές ποιὸς τὰ φκιά-

νει; Αὐτὸ τὸ Λενιώ εἶναι για μένα, εἶναι δικό μου.

— Δικό σου εἶναι· ναι, ὅπως τὸ θέλεις. Δὲ ἔχουν ἄλλοι ἄμε κι ἄμε γύρευε ραβασάκια καί...

Ἀναψαν κι αὐτοὶ τὸ πυροφάνι. Ἐφξε ἢ στεργιὰ κόκκινη, ἐλαμψαν καὶ τὰ βαθιά τῆς θάλασσας· κοιμισμένα ψάρια σουπιές ἦσαν κάτω ἥσυχα, δὲν ἔβλεπαν τὸ καμάκι πὺ κατέβαινε. Μὰ αὐτοὶ δὲν εἶχαν τὸ νοῦ τοὺς στὰ κουπιά καὶ τὸ καίτι πῆγαι· ναι ποτ' ἔδω, ποτ' ἐκεῖ.

Μὴ στιγμὴ πὺ τοὺς ἀγριοκοίταξε ὁ καπετάνιος,

— Ἐ καπετάνιε, εἶπ' ὁ Σύρμος· Ἐμεῖς δὲ μονιάζουμε νὰ κάνουμε δουλειὰ κι' ἔτσι χάνεις καὶ σὺ ἄδικα τὸν καιρὸ σου. Δὲ μᾶς πᾶς πίσω στὸ χωριό;

— Τώρα τὴ δουλειὰ μας νὰ κοιτάζουμε, βρὲ παιδιά, ἢ στὸ χωριὸ νὰ πηγαινόμε;

— Ἐσὺ θὰ πᾶς, πὺ θὰ πᾶς, εἶπε κι ὁ Καμένος. ἢ αἴριο, ἢ μεθαῦριο· λοιπὸν σῦρε μὴ καὶ καλὴ, νὰ μᾶς ἀφίσεις ἐμᾶς τοὺς τεμπέληδες καὶ βρίσκεις ἄλλους ἀνθρώπους.

— Ἀς γίνει κι' ἔτσι! Ἰσάτε πανί, τραβάτε καὶ τὰ κουπιά.

Βαθεῖα χαράματα ἀράξαν στὸ λιμάνι. Σὲ λίγο ὁ Καμένος ἔτρεχε κατὰ τὸ χωριό. Ὁ Σύρμος ὅμως βγαίνοντας ὅζω εἶδε τὸ καίτι τοῦ Ζάχου καὶ τὸ

λυπήθηκε, πὺ θὰ τὸκκινε ὁ ἥλιος· πῆγε νὰ τὸ βρεῖ.

— Σ' αὐτὸ, σκέφτονταν, κρέμεται ἢ περηφάνια τῆς Ζάχου καὶ ἢ προίκα τοῦ Λενιοῦ.

— Τώρα θὰ σαπίσει κι αὐτὸ μὲς τὸ λιμάνι.

Αὐτὴ τὴ στιγμὴ κατέβαινε κι ὁ Ζάχος ἀπ' τὸ χωριό. Ἦθε σιμά, τὰ μάτια του ἦσαν θελωμένα.

— Τί για ταξίδι, μπάρμπα Στάθη;

— Ὅχι, για νὰ βρεῖς τὸ καίτι κατέβηκα. Τώρα τᾶβρεξες ἐσὺ.

— Τὸ βρέχω ἄκόμα.

— Πὼς τὰ περᾶσατε στὸ ταξίδι;

— Καλὰ.

— Πᾶμε τώρα νὰ πῶμε κανένα.

Μπήκαν σὲ μὴ ταβέρνα.

— Ἐ τί χαμπάρια τώρα ἀπ' τὸ χωριό, μπάρμπα;

— Νὰ τί χαμπάρια· ὅπου νὰ πάω οἱ γαμπροὶ μὲ κυνηγᾶνε. Τί γελᾶς; δὲν τὸ πιστεύεις; Μπορῶ νὰ σοῦ πῶ, εἴκοσι μούκαναν λόγο. Ἀλλὰ νὰ μὴ γίνει λόγος πουθενὰ.

— Μπᾶ! ἐγὼ κιόλα;

— Κεῖνος ὁ Γιάννης, ξέρεις, —ὁ πατέρας του μᾶς κάνει τὸν ἄρχοντα — μὲ παρασεκλέτισε.

(Ἀκολουθεῖ) ΝΙΚΟΣ ΜΑΡΓΩΜΕΝΟΣ